

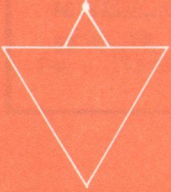
ŞAKUL , GİBİ...

MASONLAR İÇİN DERGİ

CİLT 1

SAYI 5

HAZİRAN 1988

KAPAKTAKİ RESİM

Tepebaşı, Meşrutiyet caddesi, numara 111

Şakul Gibi, «LOCA MUHABİRLERİ» arıyor. Localarında yer alan ve bütün Kardeşleri ilgilendirebilecek olayları (toplantı, konuşma, panel, vs...) dergiye devamlı olarak yazmağa gönüllü Kardeşlerin, Ziya Umur (160 84 74) veya Mişel Margulies (165 41 04) K.'lere telefon etmeleri rica olunur.

İÇİNDEKİLER

Editörün Yazı Masasından	3	Masonların Dünyasından	20
XX nci YY.'ın Sonlarında		Dr. Salim Ahmet Çalışkan ...	24
Masonluk İşği	4	Sorular	26
Rev. Dr. James Anderson	7	Okuyucu Mektupları	30
İstanbul'da Masonların		«Büyük Şark»tan	32
Toplantı Yerleri	12	Bulmaca	34
Kırk Yıllık Kardeşlik	15	Adem Hürrem Birader	35
Türk Evleri	18		

ŞAKUL GİBİ

MASONLAR İÇİN DERGİ

Sayı: 5 Cilt: 1 Haziran 1988

Zincirlikuyu Cad. 9/13
Etiler 80600 İstanbul

Sahibi ve
Sorumlu Yönetmen :

Y. Müh.
Mişel MARGULİES

Yazı İşleri :
Prof. Dr. Ziya UMUR

Temmuz ve Ağustos ayları hariç her ayın üçüncü haftasında yayınlanır. Posta ile ve yalnız Mason olan abonelere gönderilir. Dergide çıkan imzalı yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir. Gönderilen yazılar iade edilmez.

Yazışma Adresi :

Prof. Ziya Umur
P.K. 147 Teşvikiye - İstanbul

Basıldığı Yer :

YENİLİK BASIMEVİ
San. ve Tic. Ltd. Şti.
Tel. : 143 55 72 — 145 35 74

EDİTÖRÜN

YAZI

MASASINDAN

Elinizdeki küçük «Şakul Gibi» dergisi -Mason kardeşler tarafından çıkarılmaktan başka Türkiye'deki Masonluk ile ilişkisi olmayan, tamamen «hususî» mahiyette bir yayın organıdır. Bu itibarla, Türkiye'deki «Hür ve Kabûl Edilmiş Masonlar Büyük Locası»'nın resmi organı «MİMAR SİNAN» dergisinden çok farklıdır. Mimar Sinan Locasının, kendi tüzüğünde belirttiği amaçlarını, burada tekrar ede'in.

«Madde : 4.1 — Franmasonluk tarihi, sembolleri ve lejandları üzerinde incelemeler yapmak,

4.2 — Türkiye'de Masonluğun kuruluşu, yayılması ve gelişmesi ile ilgili tarihî bilgileri araştırmak ve derlemek,

4.3 — Masonluğun prensip, amaç, ve yazılı olan veya olmayan kurallarını tesbit ile muhtelif Obedyanslar tarafından kabul edilen veya millî karakterlerine daha uygun düşen değişik esasları teşhis ve tefrik suretiyle bunlara müteallik incelemelerde bulunmak,

(Devamı 23. Sayfada)

XXNCİ YY. SONLARINDA MASONLUK IŞIĞI

Prof. Dr. Ziya UMUR

Masonluk ışığı asırlardan beri elden ele geçerek insanlığı aydınlatmaktadır. Bazen, meş'aleyi tutmuş veya tutmakta olan bir eli, göz yaşları arasında Ebedî Maşrıka teslim ediyoruz, fakat meş'aleyi yere düşürmüyoruz. Hiç bir zaman değişmeyen prensiplerimizi ve zihniyetimizi daima muhafaza ederek, insanlığa karşı olan vazifelerimizi yerine getiriyoruz. Prensiplerimiz her zaman aynı, fakat bunları tatbik ettiğimiz insanlık âleminin şartları mütemadî bir değişme içinde...

Bugün her taraftan duyduğumuz bir ses: «İnsanlar kendilerini ve mânevî değerlerini unutmakta, herkes, maddenin verdiği bir refaha kavuşmak sevdasıyla, bu gayeye götüren her yolu mübah görmekte, hulâsa dünyamız, fena bir devre geçirmektedir.»

Kötümserlik içinde boğulmuş insanlar müsbet iş göremezler. Gerçi, her devrin «idealist»'leri, yaşadıkları zamanı yadırgarlar. Gözlerinin önünde, hayâl ettikleri bir geleceğin pürüzsüz ve temiz hayatı; hâtıralarında, zamanla pürüzleri temizlenmiş, bir tarihin sadece tatlı tarafları vardır. İdealist insanlar, yaşadığını gördükleri şeylerle iktifa edemezler, her şeyin fena olduğunu şikâyet ederler; daha iyisine, hattâ bazen, tahakkuku ilikânsız olan bir «iyi»'ye doğru koşmakta tereddüt etmezler. Fakat bunların şikâyetleri, kötümserlik'ten gelmez, «daha iyi»'ye olan bir iştiyaktan gelir. Masonlar, idealist insan olarak, bu hâlet-i ruhiyye içinde yaşarlar.

Devrimizin bir hususiyet arzettiğinde şüphe yoktur. Dünyamız, maddileşmekte değil, büyük ihtilâclar içinde, şekil ve mahiyet değiştirmektedir. Bugün artık insanların «fert» halinde yaşamaları zorlaşmakta, onun yerine «birlikte» bir yaşayış hâkim olmaktadır. Hemen hemen hepimizin —az veya çok— yaşamış olduğumuz iki büyük harp, bütün insanlığın bu istihale gayretini hızlandırmıştır. Otomobil, uçak, radyo, televizyon ve saire —bunlar boş laf değildir.— insanlara, asrın başlarına nisbetle, başka bir hayat anlayışı aşılamıştır. Bu bir yeni hayat görüşüdür ki, evleri küçültmekte, sokakları genişletmektedir: İnsanlar, eski barınakları olan evlerden çıkıp, herkesin melce'i haline gelmiş olan yollara ve meydanlara taşmakta, orâda yaşamağı tercih etmektedirler. Bugün, bir ocak başında geçirilen, bir asır önceki tatlı ve sıcak dost sohbetleri, üç-beş kişilik kapalı müzik veya şiir âlem-

leri yoktur. Onun yerine, birisi Antalya'da, diğeri Stockholm'de, başkası Catania'da, San Francisco'da ve daha bilmem nerede, dünyanın dört bucağına dağılmış insanların, birbirinden uzak, tasavvuru zor olduğu halde, bugünkü vasıtalarla idâmesi mümkün, hattâ kolay, bir az garip, bir az çetin, fakat yine de çok câzip, çok sıcak, bam başka neviden bir dostluğu kaim olmuştur. Kıymetlerimiz tersine dönmektedir. Eskiden teker teker, birbirini yakından tanıyarak dost olan insanlar, şimdi, ferdi bir toplum içinde yoğuran bir yumak halindeki kalabalık dostluklara gitmekte, birbirlerinin fazla derinine inmeden, büyük insan yekûnlarını, hep birden benimsemektedirler. İyilik etmek, bir hassasiyet olmaktan çıkmış, bir toplum vazifesi haline gelmiştir. Bugün, sokakta, yere düşmüş bir kimseyi, gözleri yaşarak kaldıran, bağrına basan insan, belki, yoktur; fakat, ona bakmadan, derhâl telefona koşup yerini haber veren, yardım ekiplerini harekete geçirenler vardır; çünkü artık şahıslar yok, teşkilâtlar vardır.

Bu yeni hava, bizim gibi, eski romantik kafalara soğuk ve yabancı gelmekte olduğundan biz, bu yeni şeklin, eskisinden, belki, daha faydalı ve, her halde, kendisine hâs bir güzelliğe sahip olduğunu farketmemekteyiz. Değişme sür'atli olmaktadır. İztırplarımızın, böyle anların yarattığı istikrarsızlıktan başka bir sebebi yoktur. Halbuki, bugünkü kararsız cemiyetimizin ızdıraplı geceleri, şenlik sabahları doğuracaktır.

Şimdi, bu yenileşen dünya ve bunun içinde yolunu ve prensiplerini değiştirmeyen, değiştirmeye ihtiyacı olmadığını söylediğimiz Masonluk...

Hep aynı prensipler, Ortaçağda, XVIII inci asırda insanlığa nasıl yararlı olmuşlarsa, bugün de insanlığa yararlı olabilirler ve olmaktadırlar.

Masonluk, Ortaçağda, kör bir din taassubuna karşı müsamaha ve hür düşünce silâhlarını ileri sürerek **Aklı** koymuştu. XVIII inci asırda müstebit ve adaletsiz idarelere karşı, hürriyet ve müsavat prensiplerini ileri sürerek, yine **Aklı** koydu. Vaktiyle mümtaz bir zümreye inhisar eden idealler, bugün, geniş insan kütlelerinin malı olmuş, dünyayı fethetmiştir. Çünkü Masonluk, **Aklın** ışığı altında, istikbalin muzaffer kılacağı temayülleri keşfetmiş, onları cesaretle desteklemiştir.

Bugün Masonluk, her zaman yaptığını yapmağa devam edecek, yani, tıpkı Ortaçağda ve XVIII inci asırda olduğu gibi, geriye iten fikir ve davranışları aklın ölçüsüne vurarak durduracak, ileri giden akışı sür'atleştirecek yerleştirecektir. Bu defa yapmakta olduğu ve yapacağı, insanlara «bir-

likte yaşama» yollarını açmaktır. Dünyda hâkim olan «Aklın gidişi» artık budur. Bu akışı durdurmağa çalışmak, zamanımızın «kör taassubu» olur. Bu ise, bizim «uhuvvet» veya «kardeşlik» dediğimiz prensibin, bir çok hudutları, bu meyanda «Masonlar» hududunu da, «İnsanlar Camiası»'na teşmil edilmesinden başka bir şey değildir.

Masonluk bilir ki, «İnsanlığa» ait en güzel şeylerin gerçekleşmesi, temelde yatan «İnsan»'ın tekâmülü ile mümkündür. Toplu halde yaşamak, teker teker insanların birbiriyle kucaklaşmasından başka bir şey değildir. Bizim fonksiyonumuz ise, o «İnsan»'ı, —mason olsun veya olmasın— **birer birer** geliştirmektir.

Ve şimdi, bir de, bu yenileşen dünya ile bunun içinde bir «Türkiye» var. İnsanlığın akışını, kuş bakışı seyrettiğim zamanlar, akan selin içinde Türkiye'yi göremediğim zamanlar oluyor. Biz, henüz, ferdin otarşisi içinde yaşayan, insanların kendi kendilerine yetmesini arzulayan bir seviyedeyiz: Küçük problemlerimiz bizi boğmağa kâfi gelmektedir.

Şahsımız ve çok yakın çevremiz için, bazen kötümserliğe düştüğümüz oluyor. Fakat, Masonluğun gayesi olan «İnsanlık Çevresi» bahis mevzuu olduğu vakit, içimizde, bir türlü ölmeyen, ölemeyen bir «iyimserlik» var: Da-ima inanıyorum ki, «Aklımıza» itaat edecek olursak, «Aklımızın» gösterdiği yolu, başka neviden mühâ hazalarla karartmazsak, önümüz aydınlık ve açıktır.

REV. DR. JAMES ANDERSON'UN ÇOK KISA HAYAT HİKAYESİ

M.M.

28 Şubat 1723 tarihli «Post Boy» dergisinde aşağıdaki ilan görülmekte idi :

«Bugün yayınlanmıştır.

FRANMASONLARIN NİZAMNAMESİ.

Bu en Eski ve Pek Muhterem Kardeşlik Cemiyetinin Tarihini, Yükümlülüklerini, Kurallarını vs.. ihtiva etmektedir. ve Locaların İstifadesi içindir. Üç aylık toplantıda Üstatlar ve Nâzırlar Büyük Locası tarafından müsaade edilmiş, ve şimdiki Büyük Üstat Sayın Wharton Dükünün Emri ile, Önceki Büyük Üstat Sayın Montagu Düküne ithaf edilmiştir. Büyük Üstat ve Kaymakamı tarafından, yayınlanması emredilmiş ve Biraderlere tavsiye edilmiştir. Masonik Yıl 5723; Rabbimizin yılı 1723. Her ikisi de Fleet sokağında S. Dunstan Kilisesine bitişik bulunan J. Senex ve J. Hooke tarafından satılmaktadır.»

İşte bu eser, bugün bugün, «Anderson'un 1723 Nizamnameleri» adıyla bilinen kitapdır. (İlk sahifesi yanda görülebilir.) Daha evvel belirtildiği üzere, Aberdeen'de 1649 yılında doğan James Anderson, 1694 ile 1698 yılları arasında Marischal College'de sanat ve 1698'den 1702'ye kadar da İlahiyat okumuş. Bu nu takiben İskoçya Kilisesinden Papaz icazeti aldığı ve 1709 yılında Londraya gelinceye kadar, İskoçyada vaiz olarak ça-

T H E
N E W B O O K
O F
C O N S T I T U T I O N S
O F T H E
Antient and Honourable F R A T E R N I T Y
O F
F R E E and A C C E P T E D M A S O N S .

C O N T A I N I N G
Their *History, Charges, Regulations, &c.*

C O L L E C T E D and D I G E S T E D

By Order of the GRAND LODGE from their old *Records,*
faithful Traditions and Lodge-Books,

For the Use of the L O D G E S .

By JAMES ANDERSON, D. D.

L O N D O N :

Printed for Brothers CÆSAR WARD and RICHARD CHANDLER,
Bookfellers, at the *Ship* without *Temple-Bar* ; and sold at their
Shops in *Coney-Street, York,* and at *SCARBOROUGH-SPA.*

M DCC XXXVIII.

In the *Vulgar* Year of *Masonry* 5738.

liştiği çok muhtemeldir. Londraya geldikten sonra muhtelif kiliselerde çalışmış ve 1731 senesinde, eski niversitesinden ilâhiyat Doktoru unvanını almıştır. Anderson'un en iddialı eseri, 1732'de yayınlanan **Royal Genealogies** (Kraliyet şecereleri) kitabı, John Hübner'in 1719'da Almanya yayınlanan **Genealogische Tabellen** adlı kitabından iktibas edilmiştir.

Basılan prospektüste, Anderson'un kitabı Hübner'in eserinin bir tercümesi olarak ilan edilmekle beraber, «James Anderson tarafından dikkatle uyarlanmış, çok tekml ettirilmiş ve birçok lüzumlu ilavelerle...» diye belirtilmiştir.

1721 senesinde, İngiltere Büyük Locası, Rev. James Anderson'a eski «Gotik» Nizamnameleri hazmederek yeni ve daha iyi bir metin hazırlamasını emreder. Birçok Masonik tarihye göre, bu teklifin Andersonun kendisinden geldiği fikri ağırlık kazanmaktadır. Kasım 1721'de Büyük stat, Andersonun manskrisini tetkik etmek üzere ondört «bilgili Kardeři» vazifelendirir. Mart 1722'de Komite, Andersonun manskrisini - yani Tarih, Yükümlülükler, Kurallar ve stat şarkısını - tetkik ettiğini ve bazı tadilatlarla, kabul ettiğini bildirir. Bunun zerine Büyük Loca, Büyük stattan bunun basılmasını emretmesini ister.

şubat 1735'te, Nizamnamelerin ilk baskısı tükendiğinde, Anderson, Büyük Locaya müracaatla, yeni ve elden geçirilmiş bir ikinci baskı için mutabakat ister. İkinci baskının Büyük Vazifeliler ve nceki Büyük Vazifeliler tarafından gözden geçirilip, gerekli görülen ilave ve değişiklikler yapılması şartı ile, bu müsaade Andersona verilir.

Üç sene sonra, Ocak 1738'de Anderson, bir Büyük Loca toplantısında, yeni edisyonun, tetkik edildikten sonra yayına hazır olduğunu bildirir. Kendisine yayın izni verilir ve o y.ı için-

THE
CONSTITUTIONS
OF THE
FREE-MASONS.

CONTAINING THE
History, Charges, Regulations, &c.
of that most Ancient and Right
Worshipful *FRATERNITY.*

For the Use of the **LODGES.**

L O N D O N:

Printed by WILLIAM HUNTER, for JOHN SENEX at the *Globe*,
and JOHN HOOKE at the *Flower-de-luce* over-against *St. Dunstan's*
Church, in Fleet-street.

In the Year of Masonry ——— 5723
Anno Domini ——— ——— 1723

de, Dr. Anderson'un ikinci «Book of Constitutions», Nizamnameler Kitabı satıŖa çıkarılır. (İlk sahifesi yanda görölebilir.)

Son olarak 29 Mayıs 1739 tarihli «London Daily Post» gazetesinde Dr. Andersonun cenaze töreni Ŗöyle anlatılmıŖtır :

«Dün Gece Bunhill-Fields'de, ŖaŖılacak derecede derin bir Mezara, bir Öđretmen olan Dr. Andersonun Cesedi gömölmüŖtür. Tabutunu beŖ Öđretmen ve Dr. Desaguliers taŖımıŖtır: Tabutu takriben Oniki Fran-Mason takib etmiŖ ve bunlar Mezarını etrafına dizilmiŖlerdir : ve Dr. Earle, ölü hakkında hiç bir kelime söylemeden, Hayatın Belirsizliđi vs.. hakkında konuŖtuktan sonra, Biraderler üzgönlük ifade eden bir DuruŖta, Ellerini kaldırdılar, iç çektiler ve Ölüye Hörmeten Önlüklerine Üç defa vurdular.»

İSTANBULDA MASONLARIN TOPLANTI YERLERİ

— v —

Suha UMUR

1935'te kapanan Masonluğun 1948'de yeniden çalışmaya başlayabilmesi için hazırlıklar Yüksek Şûra tarafından yapılmıştır. Yüksek Şûra, Dernekler kanununa uygun bir hüviyet kazanmak ve resmî bir tescil ile işe başlayabilmek için «Türkiye Mason Derneği» adı ile bir dernek kurarak 5 Şubat 1948 tarihinde bu husustaki beyannameyi İstanbul Vilayetine verdi. Masonluk böylece yeniden faaliyete geçmiş oluyordu. Ancak toplantılar için bir lokale ihtiyaç vardı. «Türk Yükseltme Cemiyeti» adına tescilli olan Nuruziya sokağındaki 25 numaralı bina, 1935'te Masonluk faaliyetini tatil ettikten sonra, Dahiliye Vekâletinin emriyle, Cumhuriyet Halk Partisine teslim edilmiş ve Hazine adına kaydedilmişti.

Gerekli işlemler yapıldıktan sonra acele ile Taksimde, Sıraselviler Caddesinde «Ayla» apartmanının üçüncü katı kiralanarak toplantılara başlandı. Eski Kardeşlerin pek çoğu çalışmalara katılıyordu. Camiaya yeni Kardeşler de alındı. Bu süratli gelişme lokal meselesini tekrar ortaya çıkardı. Ayla apartmanında kiralanmış yer nihayet bir apartman dairesi idi girip çıkmasında bazı mahzurlar vardı, alt ve üst katlara sesler gidiyordu, üye adedi artınca dar gelmeğe de başlamıştı. Türkiye Mason Derneği genel kurulu, 28 Ocak 1951 Pazar günü Taksimdeki bu lokalde toplandı. Toplantıda derneğe uygun bir lokal temin edilmesi meselesi görüşüldü. Mutlaka müsait bir yer bulunması temenni edildi.

Kardeşler bir defa daha harekete geçirildiler, bir çok yer bakıldı, bazı teşebbüsler oldu, nihayet Tepebaşı Meşrutiyet caddesindeki 111 numaralı bina üzerinde anlaşmaya varıldı. Üye sayısının artmış olmasına rağmen böyle bir bina almak için gene de her Kardeşe büyük külfet düşüyordu. Herkes elinden geleni yaptı, kimi az, kimi çok verdi, kısa zamanda para toplandı, bina satın alındı ve gerekli tâdilât yapılarak 29 Eylül 1952 Pazartesi günü yapılan bir törenle yeni binada çalışmalar başladı.

Masonluğun 1948'deki uyanması, yukarıda da belirttiğimiz gibi «Türkiye Mason Derneği» adına Yüksek Şûra tarafından yapılmıştı. «Türk Yükseltme Cemiyeti» ise, 21.2.1950 tarihinde İstanbul Valiliğine bir beyanname vererek

yeniden faaliyete geçtiğini bildirmiş ve 11.3.1950 tarihinde yaptığı olağan-üstü Genel Kurul toplantısında Yönetim Kurulunu seçmişti ama Büyük Loca henüz kurulmamıştı. Büyük Loca daha sonra, Yüksek Şûranın 30 Eylül 1950 tarihindeki toplantısında kabul ettiği bir nizamnameye göre **Türkiye Yüksek Şûrasına tabi Büyük Mahfel** adı altında kurulmuş ve 28 Ocak 1951 tarihinde faaliyete geçmiştir (1). Bütün Kardeşler aynı zamanda Türkiye Mason Derneğinin de üyesi idiler. Tepebaşındaki bina satın alınınca Türkiye Mason Derneği adına tescil edildi.

Yeni lokalin açılış töreni münasebetile Türkiye Mason Derneği reisi M. Kemal Öke yaptığı konuşmada bina ile ilgili olarak şunları söyledi: «... Kardeşlerim hatırlarınızdadır ki Türkiye Mason Derneğinin daha ilk toplantısında belirtilen lokal ihtiyacının teminini dernek vazifedarlarına tevdi etmiştiniz. Bir çok teşebbüslerden sonra en nihayet şimdiki bina alınmıştı. İşte bu gün açılış törenini yaptığımız bu binayı çalışabilecek bir hale getirmekle tevdi ettiğiniz vazife yapılmış ve arzunuz kısmen olsun yerine getirilmiştir...»

1935 kapanışında Türk Yükseltme cemiyeti feshedilmemiş idi. Bu bakımdan 1950'de yeni bir dernek kurulmuyor, eskisi devam ediyordu. Vilayete yapılan müracaat da bu şekilde idi. Bu bakımdan Türk Yükseltme Cemiyeti, İstanbul, İzmir ve Ankaradaki binalarını geri alma yolunda teşebbüse geçti. Açılan davalar, temyiz vs. uzun seneler sürdükten sonra İzmir ve Ankaradakiler gibi Nuruziya sokağındaki binanın da geri alınması mümkün oldu (2). Binada büyük tadilat ve tamirat yapıldı. Büyük Loca bu binaya taşındı. Tepebaşındaki binada da Yüksek Şûra çalışmalarına devam etti.

Bir kaç sene sonra 21 numaralı bina satın alındı. 1890'da Rene Bandony'ye ait olan bu binanın 1905'te fırıncı Mişel Kikelides adına kayıtlı olduğunu görüyoruz. Nitekim, 21 numaralı binanın altında, şimdi kalorifer dairesi olan kısımda eski pasta fırını hala durmaktadır, ve muhafaza edilmiştir.

1975'te satın alınan 19 numaralı mahaldeki bina, sahipleri tarafında yıkılmıştı. 1890'da bina Avusturya-Macaristan tabalı **Antoine Commendinger'e** aitti ve 1900'da ölümü üzerine ailesine kalmıştı. Macar asıllı Antoine Commendinger, 10 Mayıs 1864 tarihinde İstanbul'da «Union d'Orient» Locasında tekris edilmişti ve İstanbul'da ilk açılan batı musikisi alet ve notalarını satan mağazalardan en önemlisinin sahibi idi. 1872'de satın aldığı mağazayı «Piano

et Musique — A. Commendinger» adı altında açarak uzun yıllar bu konuda İstanbullulara hizmet etmişti (3).

Kendisi de Mason ve Macar asıllı olan F. Liszt, 1847 Haziranında İstanbul'a geldiği vakit, A. Commendinger'in misafiri olarak, bir ay kadar 19 numaralı bu mahaldeki evde kalmıştır. Liszt'in kaldığı ev 1849 yangınında yanmış, Commendinger buraya yeni bir bina yaptırmıştır. Şimdiki bina ise Derneğimiz tarafından inşa edilmiştir.

*
**

«1965 olayları», kısa zamanda Büyük Loca ile Yüksek Şûra ihtilafı haline döndü (4). Tepebaşı, 111 numaralı binada çalışan Yüksek Şûra orada «klandesten» Localar kurmağa başlayınca Büyük Loca, üyelerinin Yüksek Şûra atelyelerine gitmelerini yasak etti.

İki teşekkül birbirinden ayrılmış oldu. O tarihlerde, Büyük Loca (adı değiştirilmiş ve «Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası Derneği» olmuştur) Nuruziya sokağında kendi malı olan binalarda, Yüksek Şûra (Türkiye Mason Derneği) ise Tepebaşında, kendi malı olan 111 numaralı binada çalışmağa devam etmekte idi. Ancak, Yüksek Şûranın «klandesten» Localar kurması kendisinin gayrimuntazam olmasına sebep olmuştur. Bunun üzerine bazı Kardeşler tarafından Yüksek Şûra reorganize edilmiş. «Fikir ve Kültür Derneği» adı altında, Sıraselvilerde, Aslan yatağı sokağında 11 numaralı Rizo apartmanında kiraladığı bir dairede çalışmağa başlamıştır. Yüksek Şûra daha sonra aynı sokakta 13 numaralı Jones apartmanına nakletmiş geçen sene de aynı apartmanın bir katını satın almıştır. Bugün, Yüksek Şûra (Fikir ve Kültür Derneği), Jones apartmanında biri kendi malı olan iki dairede çalışmalarına devam etmektedir.

— S O N —

-
- (1) Büyük Üstat Mustafa Hakkı Nalçacı.
  - (2) Bk. MİMAR SİNAN, Sayı 24, Sahir ERMAN, İstanbul, Ankara ve İzmir lokallerimiz nasıl geri alındı?, s. 45-48, S. U., Yargıtaya verilen Temyiz Layihası, s. 59-71.
  - (3) Yemek salonundaki piyano «A. Commendinger» markalıdır.
  - (4) «1965 olayları» için Bk. Nafiz EKEMEN, Arşivlerimiz içinde 1965 olayları, İstanbul, 1978 ve Fikret ÇELTİKÇİ, Hür Masonluk Tarihinden Notlar, s. 425-67, 1982, İstanbul.

KIRK YILLIK KARDEŞLİK

Ünal GÖKTUNCA

KARDEŞLİK MUHTEREM LOCASI 5 Mayıs 1988 Perşembe günü unutulmaz iki olaya şahit oldu. Sevinç-Üzüntü, Yaşam-Ölüm gibi karşıt ögeler Sembolizması.

Her şey çok güzel başlamış, bütün kardeşler Muhterem Locanın 20 Mayıs 1948 tarihinde Ferit UP kardeş önderliğinde Raşit ERER, Ferit ASSEO, Ferid İBRAHİM, Ali Kemal SARIAY, Fahri CAN, Menahem ABRAVAEL, Vitali BENBANASTE, Mustafa Galip BİLGİN, Sabri EVRENOS, Cevdet Hıfzı OŞAN, Fuad DUYAR ve Muammer Nuri TOGAY kardeşler tarafından kurulan ve Türk Mason tarihinde bir çok yönü ile yerini alan KARDEŞLİK Muhterem Locasının 40. kuruluş yılını kutluyorlardı. Mabeed içinde yapılan tören, Üstadı Muhterem Ahmet ERMAN kardeşin titiz çalışması sonucu tam anlamıyla görkemli geçmiş, sütunlar dolmuş, Doğu, iyinin, güzelin ve tecrübenin ışığı ile bütün mabedi nur'a boğmuştu.

Uyanmadan sonra ilk tekris olanlardan Josef BENBANASTE (30 Mart 1950) ve Reşat ATABEK (11 Mayıs 1948) kardeşlerde her zaman olduğu gibi diğer eski Üstadı Muhteremlerle birlikte Doğudaki mümtaz yerlerini almışlar, kuruluş ile ilgili konuşmalardan ve anıların tazelenmesinden sonra 40. yıl ziyafeti için kardeş sofrasında buluşmak üzere Mabeed içinde toplantiya son verildi.

Tekris olduğu günden 5 Mayıs 1988 tarihine kadar bütün Masonik olayların içinde yerini almış bulunan Reşat ATABEK

KIRK YILLIK KARDESLİK

kardeş, 40 yıla yaklaşan masonik yaşamını bu arada, kardeşlerinin arasında noktaladı.

Coşku ile başlayan 40. yıl kutlama töreni yerini hüzün dolu bir ayrılığa terk etti.

Kardeşlik Muhterem Locası, dünya var olduğu müddetce bütün kardeşlerinin gayret ve anıları ile yaşayacak, masonik görevini yerine getirecektir.

Nice 40. yıllara Muhterem Locam.

*

**

Yandaki fotoğrafta Kardeşlik Muh. L.'sının 21 sene evvelki (1967) Envarı görülmektedir.

1. Suat Ağagil, 2. Alpaslan Arat, 3. Yalçın Kiper, 4. Varak Pogaryan, 5. Yılmaz Türk, 6. Santo Politi, 7. Hayk Çilingiryan, 8. Gabriel Nahum, 9. Nesip Aksüt, 10. Vartan Kalemkâryan, 11. Hat. Lütfü Onur, 12. I. Nâ. Osman Şamlı, 13. Üs. Muh. Hikmet Karabey, 14. II Nâ. Niyazi Tarman, 15. Sek. Firuz Nikrevan.

TÜRK EVLERİ

İki Sergi

M.M.

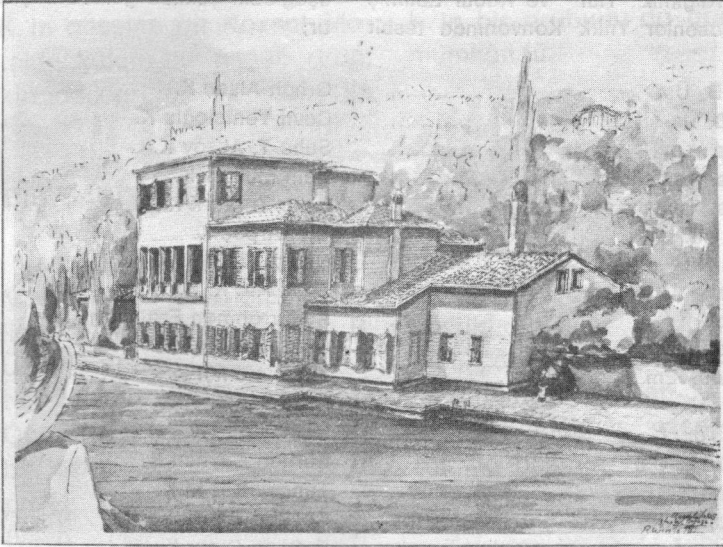
«Bu resimlerden amacımız, üstün bir kültürün yaşam biçimi ile izleyiciyi başbaşa bırakmaktır.» 12 - 19 Mayıs 1988 tarihleri arasında, Roma yakınlarındaki Genzano'nun Carlo Levi Sanat Merkezi ile, 18-24 Mayıs tarihleri arasında, Bükreşte, Opera Romana'nın giriş salonunda, Türk Kültür haftası dolayısı ile «Eski Türk Evleri» Suluboya tablolarını sergileyen, Müsavat Muh. L.'sı II Tö. Üs.'ı, Profesör Y. Mimar Ruşen Dora, Roman-ya hareketinden evvel böyle diyordu.

Üsküdar'da Valde Sultan Camii Girişi

1933 yılında Bayramiçte doğan Dora K., Güzel Sanatlar Akademisi Sabri Berkel atelyesinde okuduktan sonra aynı

okulun Y. Mimarlık bölümünden mezun oldu. Halen Mimar Sınan Üniversitesinde, mimarlık fakültesinde öğretim üyesi olan Kardeşimiz, bu sahifelerde iki tanesi görülen resimleri hakkında şunları ilave ediyor : «Asmaları, salkımları, karanfil ve sarıdunyalı, hanımeli kokulu cumba ve çıkmalı avlulu evleri, yeşil, mavi, sarı, pembe aşı boya, insan ve doğa sevgisi ile Türk evleri resimleri, sadece binaları göstermek değil, binlerce yıldan bugünlere gelen yaşam felsefesinin görkemini suluboyanın zarif etkisi ile birkez daha anımsatmak içindir.»

Boğaziçi, Anadolu Yakasında

İtalyada 10, Romanyada 40 tablo teşhir edecek olan Prof. Ruşen Dora, hem yurt içi hem yurt dışı birçok sergiler açmış ve Londrada «Shell Art Club» milletler arası suluboya yarışmasındaki birincilik yanında, birçok başarı ödülleri almıştır. Hem kendisi, hem memleketimiz hem de camiamız için iftihar vesilesi olan bu başarıların daim olmasını dileriz.

MASONLARIN DÜNYASINDAN

İÇ HABERLER

★ Geçen sayıda yapıldığını bildirdiğimiz Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Yıllık Konvanında tesbit

edilen Büyük Görevliler Kurulu, aşağıdaki şekilde göreve başlamıştır;

P.S. B. Üs.	.....	Orhan Alsaç K.
Ön. B. Üs.	.....	Cavit Yenicioğlu K.
B. Üs. Kay.	.....	Suha T. Aksoy K.
B. Üs. Temsilcisi	.....	Halil Mülküs K.
B. Üs. Temsilcisi	.....	Bekir Tantürk K.
B. I. Nâ.	.....	Can Arpaç K.
B. II. Nâ.	.....	Nesip Aksüt K.
B. Sek.	.....	Reşit Ata K.
B. Hat.	.....	Abdurrahman Erginsoy K.
B. Haz. Em.	.....	Suat Ağagil K.
B. Has. Em.	.....	Yusuf Nomal K.
B. Muh.	.....	Moiz Berker K.
B. I. Tö. Üs.	.....	Halil İyigün K.
B. II. Tö. Üs.	.....	Burhan Ceyhan K.
B. Kut. Ki. Em	.....	Tuncay Kesim K.
B. Sancaktar	.....	Coşkun Ertürk K.
B. Ko.	.....	E. Sena Çınar K.
B. Sek. Yard.	.....	Dündar Erendağ K.
B. Hat. Yard.	.....	Sahir T. Akev K.
B. Haz. Em. Yrd.	.....	Tunç Timurkan K.
Büyük Gözcü	.....	Oryal Güventürk K.

Yeni B. Görevlileri tebrik edip, yeni vazifelerinde başarılar dilemekle, tüm Mason camiasının his-

lerine tercüman olduğumuzdan eminiz.

★ **Bayram Gezisi :** Kardeşlik Muh. L. K.'lerinden bir grup, eşleri ile birlikte, başlarında Üs. Muh. Ahmet Erman ve Laura hemşiremiz olmak üzere 4 günlük bir bayram gezisi tertiplemişlerdir. Geceleri, Nilüfer Muh. L.'sının II Nâ.'ı Sezgin Köksal K.'in ailesine ait Köksal Motelde kalan bu neşeli grup, kiraladıkları bir minibüs ile

ayrı günlerde olmak üzere İznik, Bursa - Kebap ve Uludağ - Kendin - Pişir - Kendin - Ye turları düzenlemişlerdir. Daha çok gastronomik bir veçhe alan bu gezide gidiş kara, dönüş ise deniz otobüsü ile gerçekleşmiştir. Aynı motelde, Sedat Toydemir K.'in bir grubunu da görmek mümkündür.

DIŞ HABERLER

★ Muntazam İtalya B. Maş.'ı (Grande Oriente D'Italia - Palazze Giustiniani) B. Üs.'ü Armando Corona K., bütün Avrupa B. Üs.'lerine 21 Ocak 1988 tarihinde yazdığı bir levhada, muntazam Avrupa B. L.'lerinin B. Üs.'lerini (veya Temsilcilerini), gayri resmî olarak bir araya toplama niyetini bildirdi.

Bu toplantının amacı, müşterek sorunları görüşmek olacaktır. Bunların arasında, İtalya gibi bazı ülkelerdeki Mason sayısındaki büyük ar-

tışlara karşı, diğer bazı ülkelerde üye sayısında görülen büyük düşüşler olabileceği gibi, başka fikir teatisinde bulunulması istenen konular da olabilecekmış; misal olarak da basın ve Kilisenin tutumları gösterilmektedir.

Toplantı 20 Eylül 1988 tarihinde, İtalya B. Maş.'ının Roma'da, Villa Medici del Vascello'daki kütüphanesinde gerçekleşecek ve mektup, alıcının ilgilendiği konuları sormakla, sona ermektedir.

★ 16 - 18 Eylül 1988 tarihleri arasında, Finlandiya'nın Tampere şehrinde bir Mason konvanı yer alacaktır. Finlandiya B.L.'sının tertip ettiği bu toplantının programında, bir sergi, bir basın toplantısı, konser, bir tiyatro gösterisi, paneller, resmî yemekler bulunacak ve bu etkinlikler, Pazar günü hep beraberce yenen bir brunch'ı (geç kahvaltı) takiben Pek Sayın B. Üs.'in yapacağı bir konuşma ile sona erecektir. İlgili K.'lerin 9.9931 464 490 numaradan Mltti Leppanen K. ile temasa geçmeleri gerekir.

★ Yeni Zelanda B.L.'sı B. Sek.'i R.J. Towers K., Şubat 1988 tarihli bir yazısı ile, Yeni Zelanda B. L.'sının 28 Kasım ile 2 Aralık 1990'da, Christchurch şehrinde tertipleyeceği Yüz Yıl (1890 - 1990) kutlamalarının ön programını bildirdi. Planlanan ana etkinlikler şöyle:

28 Kasım — Büyük Konser,
29 Kasım — Yıllık Celse
Yüzyıl Ziyafeti,

30 Kasım — Turlar — Hanımlar Akşam Yemeği ve Defile,

B.L.'nin İs'at Töreni,

1 Aralık — Yüzyıl Konferansı,

Yüzyıl Balosu,

2 Aralık — Dinî Ayin.

Bu vesile ile Yeni Zelandalı K.'lerin, Auckland Üniversitesinde bir Geriatri Kürsüsü kurulması için bir milyon doların üstünde, ve faizi ile, Otago Üniversitesi Tıp Fakültesinde iki Pedyatri bursu kurmak için de 500.000.— dolar topladıkları bildirilmiştir.

Aynı yazıda, 1988'de New South Wales, 1989'da Victoria ve 1990'da da Tasmania (her üçü de Avustralya'da) B. L.'larının, kuruluşlarının Yüzyüncü yılını kutlayacaklarına işaret edilmiştir.

★ İngiltere Birleşik Büyük Locasının Büyük Hase-natı, her sene, 160 kadar Masonik olmayan müesseseseye, her biri 500 ilâ 1.000 İngiliz

Sterlini tutarında yardım yapmaktadır. Bunların büyük çoğunluğunu tıbbî yardım ve araştırma yapan dernekler teşkil ediyorsa da, aralarında bazı olağan dışı dernekler de görülmektedir. Bunlardan: İngiliz Kanser Hastaları Birliği, İtfaiyecilere Yardım Derneği, Körlere Rehber Köpek Derneği, Bahriyeliler Fonu, Millî Ekzema Sosyetesı, Polis Ailelerine Yardım Fonu, ve Emekli Hastane Hemşireleri Yurduunu sayabiliriz.

★ Aynı B. L.'nin 1982 - 1986 yılları arasında, matrikülündeki L.'lar ve yeni Masonlar adedi aşağıdaki tablolarda görülebilir :

1982	1983	1984	1985	1986
Localar —				
8159	8198	8222	8253	8296
Yeni Masonlar —				
16746	15604	14599	16126	14766

Dikkati çeken konu, her L.'nin, senede ortalama olarak 1.89 tekris yaptığıdır.

E.M.

EDİTÖRÜN YAZI MASASINDAN (Devam)

Açık bir şekilde görülüyor ki, Mimar Sinan Muhterem Locasının «Yayın Organı» olan Dergi, daima, üstün bir ilmî seviyeyi muhafaza ederek, bilhassa «tarihî araştırmalar» yapmak arzusundadır.

Biz ise, çok daha mütevazı bir şekilde, birbirimizle haberleşmek, içimizdeki masonik hissiyata tercü-

man olmak, âdetâ, masonik hasretlerimizi gidermek istiyoruz.

Bize yazınız. Mimar Sinan Dergisinin amacına sığmayan yazıları -Masonluk düşüncemize uygun düşer ve hacmimiz müsaade ederse biz yayınlıyoruz. Bütün endişemiz, arzularınıza cevap veremediğimiz takdirde, gücenip alınmanızdır.

DR. SALİM AHMET ÇALIŞKAN K.(33)

Yük. Müh. Sevil ÇALIŞKAN

Sevgi Muh. L.'sinin kurucularından olan Salim Ahmet Çalışkan 1897 tarihinde İstanbulda doğmuştur. 1920 yılında Askeri Tıbbiyeden mezun olduktan sonra, çeşitli hastanelerde asistanlık ve başasistanlık yapmış, daha sonra serbest olarak hekimlik hayatına atılan Salim Ahmet Çalışkan, buna ilaveten, 15 yıl Darüşşafaka Lisesinde kendi branşında öğretmenlik ve hekimlik yapmış, İstanbul, Elektrik, Tramvay Tünel (İETT) İdaresinde de doktor olarak görev almıştır.

Özel ve resmî görevlerinin yanısıra, çok çeşitli faaliyetlere katılmış, Kızılay ve Çocuk Esirgeme Kurumlarının gelişmesinde ve yönetiminde çok önemli görevler yüklenmiştir.

4 Şubat 1976 tarihinde, 79 yaşında, hayata veda etmiştir.

Masonluğa, 1923 yılında, 26 yaşında genç bir doktor iken, Y. Mühendis Sırrı Paşazade Kâmuran Sırrı vasıtasıyla intisab etmiştir. İntisab ettiği Muhibban-ı Hürriyet Muh. L.'sında 1925-26 yıllarında Hat. Muavini, 1931 de Hat., 1932 de 1. Nazır, 1933-34 yıllarında da Üst. Muh. lik yapmıştır.

1934 yılında, Armonya Muh. Mah. inin davetlisi olarak İstanbula gelen, Yunanistan Masonluğunun Büyük Üstadının hazır bulunduğu toplantıda yaptığı, «Dünya Masonlarının yakınlaşması» konulu konuşma üzerine, Yunanistana davet edilmiş ve burada bir madalya ile taltif edilmiştir.

Masonluğun faaliyet dışı kaldığı 1935-1948 yılları arasında, aktivitesini devam ettirmiş, kardeşleriyle ilgisini sürdürmüş, evlerde, sürekli Masonik toplantılar tertiplemiştir.

Masonik çalışmaların yeniden başlamasıyla, Diş Doktoru Hüsamettin Sunol ile birlikte, Sevgi Muh. L.'ni kurarak, 2 numara ile, matriküldeki yerini almıştır. Zamanın akışı içerisinde, Masonlukta asla kopmaksızın, tükenmek bilmeyen bir aşk ve hevesle, 1948-49 yıllarında 1. Na.lık, 1950-51-53-54-58 yıllarında, kardeşlerinin Sevgi ve teveccühleriyle Üs. Muh. Iik görevlerini yapmış, bu arada yardım komisyonu, Ölüm Sigortası ve Alakalı Kardeşler gibi aktiviteler getirmiştir.

53 senelik Masonik yaşamında sayısız konferanslar vermiş, «Masonluk, Kendinde yaşayan Ruh ve İmandır» özdeyişini bir çok konuşmasında işlemiş ve kardeşlerini bu yolda aydınlatmıştır.

Son yıllarına kadar hekimliği yakanen takip etmiş olan Salim Ahmet Çalışkan, Hekimliği, insan yaradılışının Felsefesiyle birleştirmiş, Fiziği, Metafiziğe bağlamış, bu yolda gidebildiği kadar gitmiş

idi. Hakikati aramadaki bu gönüllü çabasında, Masonik felsefeyi bütün varlığı ile hissetmiş, hissettirmiş, hem şekilde hem özde, Mason olmuş ve Mason kalmıştı. Masonlukla karşılıklı etkileşim (tahassüs) içinde idi. İnsan ancak çok sevdiği şeyle etkileşim içinde olabilir.

Etkileşimi doğuran, sevgi veya Aşktır. Kendisi bu Sevgiyi, hayatının bütün evrelerinde duymuş olup, Masonluğa aşık bir Masondu. Masonluğun özünün Sevgi olduğunu, Sevginin de insanları ayakta tutan, hayata bağlayan yegâne amil olduğunun idraki içinde idi.

79 yıllık uzun bir ömrü ve 53 Mason senesini geride bırakarak, Ebedi Maşrık'a göçen Salim Ahmet Çalışkan'ın mezar taşında, kendisine ait olan, insanın varoluş nedenini ve Hakikati aramada vardığı noktayı olağanüstü güzellikle ifade eden şu sözcükler kazılıdır:

«Bütün Evkan, Gayelerin Gayesine Koşar».

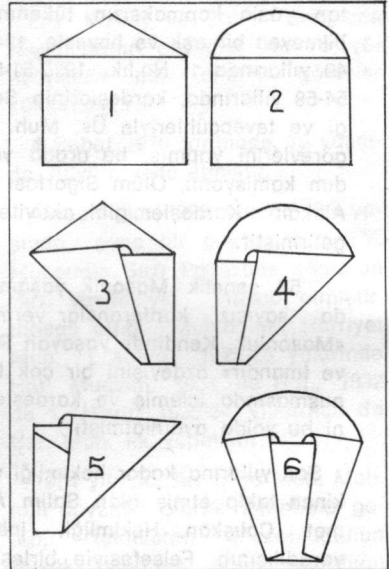
SORULAR ???

— Birçok jüridiksiyonlarda, cıracık önlüğü, kapağı yukarı kalkık olarak takılıyor. Daha başka L.larda ise köşesini kaldırıyorlar. Bu konuların sembolik bir izahı var mı? Bu usuller nereden çıktı?

Mahmut OMAĞ

— Bu usuller, spekülâtif Masonluğun ilk günlerinden, bütün K.lerin düz beyaz önlük taktıkları zamanlardan kalmadır. «kapak üstte» veya «köşe üstte» şekilleri, K.in masonik derecesini işaret etmek içindi.

Bu konudaki ilk belge, 1744 tarihli bir Fransızca if-
saat kitabıdır: «Le Catechisme des Francs - Maçons». Onda, «Kal.'lar önlüğü 'ucu yukarda' takarlar, Üs.'lar ise kapağı aşağı yatırırılar.» diyor. Ancak zaman içinde bu şekillerin birçok varyantları

1. Cıracık (İngiltere) Kalfa (Hollanda)
2. Cıracık (İskoçya)
3. Kalfa (Massachusetts)
4. Kalfa (İskoçya)
5. Kalfa (Connecticut)
5. Üstat (İskoçya)

görülmüştür. İngilterede iki B.L.'nin birleşmesinden sonra, önlüklerin standartları belirlenip, Kal.'lar için 2 ve Üs.'lar için 3 rozet usulü kabul

edilince, kapak ve köşe yolu ile derece belirlenmesine gerek kalmamıştır. Ancak birçok Obedyansta Ç. lar hala önlüklerinin kapağını yukarıda taşırlar. Bu satırların yazarı, da, takriben 30 sene evvel Tekris edildiğinde, İstanbulda beyaz önlüğünü bu şekilde takmıştı.

İskoçya L. larında Üs. Masonların tabuta benzer önlüklerinin dışında, diğer bütün usuller, sembolik değil, sadece takan K.'in derecesini belirtme maksadını taşır.

— Müsaadenizle bir soru sormak istiyorum, **Bunu bana sordular cevabını veremedim. Birçok bilgili büyüklerimize de sordum, onlar da cevaplayamadılar.**

Soru :

İkinci derecenin tablosunda bir adam vardır. Bunun sembolik anlamı acaba nedir?

Raşid TEMEL

— İkinci derecenin tablosundaki adamlar konusuna girmeden evvel, bu tabloların tarihine kısaca bakmakta yarar var. Tablonun sembolik bir mana taşıyabileceğine ait ilk kayıt 1727 tarihli **Carmick** elyazmasında görülmüştür. O manüskride bir plan ve altında, «Bu şekil Locayı temsil etmektedir» altyazısı seçilebilir. Aslında, 18'inci asır boyunca en yaygın usul, Üs. Muh. veya Ko.'nun yere tebeşir ile, çalışılacak dereceye uygun şekilleri çizmesi idi. Bu dizaynın nasıl olduğu tam olarak bilinmemekle beraber, L.'nin şekli ile, içine, çalışılacak derecenin sembollerinin rastgele serpiştirilmiş bir çizim olduğu sanılmaktadır.

1800'lü yıllarda birçok tablo ressamı bilinmekte ve bunların arasında John Ercwne, Josiah Bowring, ve John Harris'i görebiliriz.

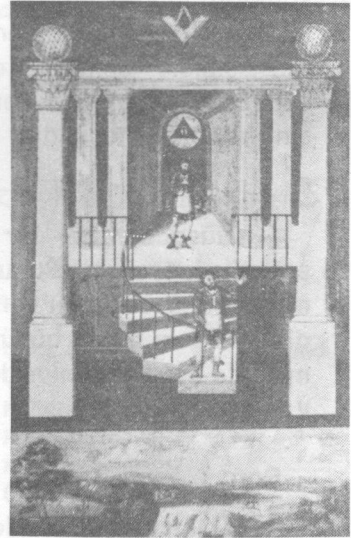
İngilteredeki hiç bir B.L.' tablo'arın kullanılmasını resmen tasvip etmediğinden, ni-zamnamelerinde resmî bir

tablo şekli yoktur. Buna rağmen tablo kullanımı zımnen kabul edilmiş ve 1846 yılında, İngilterede «Emulation» ritüelini hazırlayanlar, bir Harris modeli kabul etmişler ve 1849 yılında da, daha geliştirilmiş bir şekli kabul edilerek, bugüne kadar kullanıma gelmiştir.

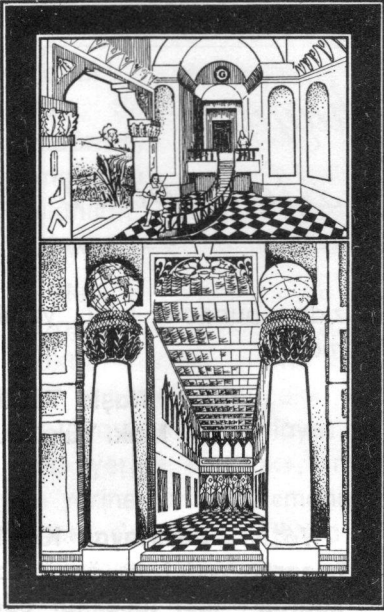
Her ne kadar bizim kullandığımız çalışma tablolarının modelleri İskoçya B.L.'sından alınmışsa da, John Harris'in 1845-1846 yıllarında çizdiği tablolara çok benzemektedir. İngiltere B.L.'sının ikinci derece ritüellerinin kısmı azamında şu cümleleri bulabiliriz «... Kal.'lar ücretlerini almak için orta hücreye uzanan merdivenin başına gelirlerdi... II Nâ. ilerlemelerine mani olarak, onlardan, birinci dereceden ikinci dereceye geçiş kelimesini ve geçiş lemsini isterdi... Kadim K.'lerimiz merdivenin tepesine geldiklerinde ...I Nâ. onlardan derecenin işaret lems ve kelimesini ister...»

Yukarıdaki izahata ilaveten, aşağıdaki adamın güneyde ve yukarıdaki adamın da, birinciye nazaran batıda olduğunu kabul edersek; sembolik olarak, merdivenin aşağısındaki adamın II Nâ'ı ve merdivenin yukarısındaki ise I Nâ.'ı temsil ettiklerini kabul etmekle, fazlaca yanılmayacağımızı sanırım.

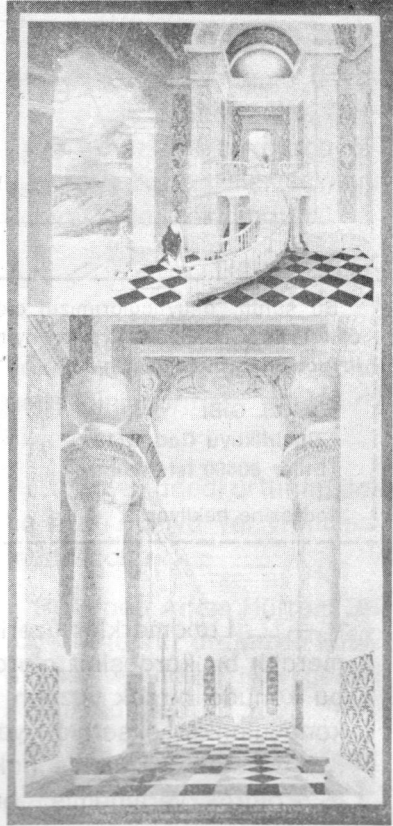
E.M.

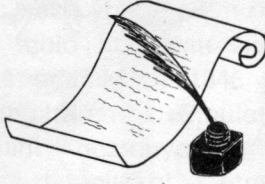
1820 tarihli bir 2° çalışma tablosu. Aşağıdaki adamın boynunda şakul, yukarıdakinde ise tesviye seçilebilmektedir.

Esmond Jefferies K. tarafından
çizilmiş bir 2° tablosu.

John Harris'in «Emulation» Lo-
cası için 1845'te çizdiği 2° çalış-
ma tablosu.

Okuyucu Mektupları

Bu sütun, okuyucularımızın olacaktır. Özet halinde olsa bile yayınlayacağımız mektuplarınızı,

ŞAKUL GİBİ
Zincirlikuyu Cad. 9/13
Etiler 80600 İstanbul

adresine bekliyoruz.

zıda bundan iyisi yapılamaz...

Raşid TEMEL
Mak. Yük. Müh.

Yazıyı hazırlayan K., bu cesaret verici ve övgü dolu satırlar için teşekkür eder.

Ş.G...

— ... Landmarklar üzerine meraklı bir kardeşiniz olarak, bu konuda birçok yazılan ve konuşulanları ekseriya yanlış, esastan bozuk ve hakkı tam olarak verilmemiş bulmaktayım.

Derginin 2. sayısında Landmarklar üzerine sorulan sorunun cevaplanmasında ... yine yanlışlıklar bulacağımı düşünmüştüm. Ama okadar beğendim ki, naçizane bunu hazırlayan kardeşimi tebrik ederim. Bukadar kısa bir ya-

— ... derginizin M.ik yayınlar açığını biraz olsun kapatacağının duygu ve inancına sahip olarak size çalışmalarınızın devamında başarılar dilerim...

Nahit KERESTECİ
Üçsütun Muh. L.

— Derginiz ... dolayısıyla sizi candan kutlarım. Düşün-

celerim : ... **Kardeşler** arasında, **Şakul Gibi**'ye yazı göndermeye özendirme çalışmalarına girişilmelidir... Kullanılan dil, günümüzün Türkçesine uygun olmalıdır:

«Mesele» yerine «sorun», «nizamname» yerine «tüzük», «noktai nazar» yerine «görüş», «müdafaat etmek» yerine «savunmak», «riayet etmek» yerine «uymak», «mana» yerine «anlam», «menşe» yerine «kaynak», «ihtiva eden» yerine «içeren», «celse» yerine «oturum» ya da «toplantı» denmesi daha yakışık alır.

«Şakul Gibi»nin gelişmesi için üzerime düşen görev varsa, seve seve yerine getireceğim...

Üner BİRKAN
Başarı Muh. L.

— Birçok yıldan beri A.B. D. yaşamaktayım. Locam Freedom ile ilişkiimi her za-

man devam ettirdim. ... Kardeşlerimin ve Locamın havasının özlemi içinde idim. Derginiz bu özlemi bir parça olsun gideriyor. Her sayısını sabırsızlıkla bekliyorum...

İvan SCHICK

— Derginizin ... kalitesi bakımından her sayıda daha geliştiğini görmek sevindirici...

... Sayfa adedi artırılıp daha fazla yazıya yer verilmesi faydalı olur...

Bu arada Adem Hürrem Biraderin tekrar aramızda katıldığına sevindim. Hoş geldin Adem Kardeş...

Haluk BİTEK
Freedom Muh. L.

Adem Hürrem Birader, mazeretine binaen bir kerre hazır bulunamadı. Bundan böyle devamının muntazam olacağına dair sözünü aldık.

Ş.G....

MAS.: ŞUUNU

Türkiye :

■ Kadıköy vadisinde çalışan Cümhuriyet Yıldızı Mah.: Muh.:imiz Türk Yükseltme Cemiyeti namına inşa ettireceği lokalinin temel atma merasimini Bü.: Meş.:ımızın 25 inci yıldönümüne müsadif olan 1 ağustos 934 te yapmıştır. KK.:imizin bu güzel emellerinin tahakkukunu temin için Mah.:lerimizce her türlü yardımın esirgenmiyeceğinden emin olarak kendilerine muvaffakiyet temenni ederiz.

■ Pariste çalışaa Thebah Mah.: i Muh.:inin tertip etmiş olduğu bir Akdeniz seyahati vesilesile birçok Fransız KK.:imiz 16 ağustos 934 te İstanbula gelmişler ve ertesi günü akşamı lokalimizde kabul ve bir ziyafetle ıزاز edilmişlerdir. Thebah'ın Muh.: Üs.:ı Dr. Legren B.:in riyaset ettiği bu kabile refakatinde refika ve hemşirelerinden de birçokları bulunmakta idi. Fransa Granloj ve Granoryanına mensup BB.:le çok faydalı temas ve hasbuhallere vesile olan bu ziyafet, büyük bir neş'e içinde gece yarısına kadar sürmüştür.

■ Bü.: Meş.:ımızın 25 inci yıl bayramında Yunan Bü.: Meş.:ını temsil eylemek üzere tayyare ile İstanbula gelen Atina Mühendis Mektebi profesörlerinden Alex. Fotiades B.:e Bü.: Üs.: tarafından Park otelinde bir ziyafet verilmiştir. Servet Yesari, M. Raşit ve Mehmet Ali Haşmet BB.:in de davetli oldukları bu akşam yemeginde iki Meş.:ı alâkadar eden meseleler görüşülmüştür.

4 İstanbul'da toplanan Parlamentolar Kongresinde murahhas safide hazır bulunan Fransa Ayan ve Meb'uslarından bazı muhterem Mas.' BB.' lokalimizi ziyaret etmişlerdir. Sabık Üs.' Az.'larımızdan Edip Servet, Servet Yesari, Bü.' Üs.' M. Osman ve muavin Mehmet Ali Haşmet BB.' tarafından bu KK.'imiz şerefine pek Muh.' E. Servet B.' tarafından 30-9-934 pazar günü Perapalasta bir öğle yemeği verilmiş ve samimi hasbuhallerde bulunulmuştur.

5 25 senedenberi İstanbul vadisinde çalışan Fransa Grandoryanına merbut Rönesans Mah.'i Muh.'inin, Bü.' Meş.'ımızla Grandoryan arasında yapılan mukavele mucibince 1937 senesinin birinci günü Bü.' Meş.'ımıza iltihakı mukarrer iken, Rönesans KK.'i bu vadeyi beklemiyerek biran evvel iltihakı iltimas eylemişler ve Grandoryan da, iki obediyan arasında cayigir olan kardeşlik ve dostluğu takviye edecek olan bu hareketi tasvip, bu iltiması is'af eylemişler. Bu hususta büyük himmet ve gayretleri sebkeden Rönesansın eski ve yeni Muh.' Üs.'ları Louat ve Mossé BB.'e Türk Mas.' camiasına karşı gösterdikleri irtibat ve itimattan dolayı teşekkürler ederiz.

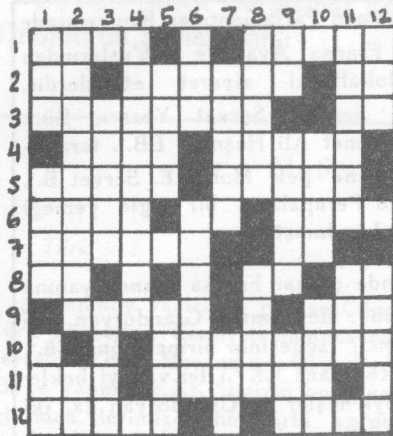
İltihak merasiminin 1. 1. 1935 te icra edileceği haber alınmıştır.

6 Memuriyetinin Ankaraya nakli dolayısıyla Bü.' Hat.'likten istifa eden Cevat Nizami B.'ın yerine 10-10-934 tarihli Umumi Heyet içtimanda Cevdet Hamdi B.' seçilmiştir. K.'imizi candan tebrik ederiz.

7 Bu sene eylülün 6-10 arasında Lüksemburgta toplanan A. M. İnin 1934 konvanına Bü.' Meş.'ımızı temsilen iştirak etmiş olan Bü.' Üs.' Muhittin Osman ve M. Raşit BB.' avdet etmişler ve raporlarını Daimi Büyük Heyete vermişlerdir. Bu rapor gelecek sayımıza konacaktır.

Sahip ve Yazı İşleri Müdürü :
Mehmet Ali Haşmet

Resimli Ay Matbaası
T. L. Şirketi

Soldan Sağa :

1. Duvarcı aleti - Alameti beş köşeli yıldızdır
2. TY köprüsü - Kale ağası - İşaret sıfatı veya yıkama
3. Bulmacanın ana konusu - Paramızın sembolü
4. Eşit, şaşkın veya harar - En meşhuru Hayyamındır
5. Leke - Bilginler
6. Pontius Pilate İsası kısaca böyle tarif etti - Ses kuvvet birimi - Tomar
7. Meselâ ürtiker yapar - Ahmet, Mehmet, Hasan veya Hüseyin, meselâ
8. Soru takısı - 1000 gm. suyun hacmi - Kahirede çoğul edati veya beygir

9. Olgunluk, tamlik, bilgi veya fazilet - Cet, dede, veya baba
10. Tekrisin yaş sınırı
11. Doğum teknisyeni - Hiram Abifin mezarına dikildi.
12. Ağızda da, denizde de var - Amaç, gaye, maksat

Yukarıdan Aşağıya :

1. Bazı Localarda halâ bulunur - Alçaklar, pintiler - Kötü, fena, cirkin
2. Kalem, çekiç, gönye meselâ-İşaret sıfatı
3. Örtü - Sonsuzluk
4. Dulun oğlu
5. İlk Perululardan - Uzunluk birimi veya bazen iki tanesi bir pabuca sokulur
6. İşten çıkarılma - Sükûnet
7. Ammanda atasözleri - Tanrı
8. II Nâzırındır - Üstadınki iki tiptir.
9. Nefer - Locayı muntazam kılan - Is
10. Bazen buna kalkılır - Hesap defteri veya su kuyuları
11. Tutuşma, parlama veya ateş alma - Gelecek
12. Bakla - Yol

M.M.

ADAM HÜRREM BİRADER ...

TEKRİSE HAZIRLIK ...

ŞAKÜL GİBİ'Yİ EDİNMENİN TEK YOLU ABONE OLMAKTIR

Yıllık (10 sayı) abone bedeli : 10.000.— TL.

Yurt dışı abone bedeli : 15.— Amerikan Doları.

Abone bedelini, İstanbul, Ankara veya İzmir'de **Lokal kapısındaki vazifelilere** yatırabileceğiniz gibi, adresimize **çekinizi** postalayabilir veya bir **posta havalesi** gönderebilirsiniz.

Çek veya posta havalesi kullandığınız takdirde aşağıdaki formu şu adrese postalayınız :

ŞAKUL GİBİ — Zincirlikuyu Cad. 9/13 Etiler 30600 İstanbul

..... Buradan kesiniz veya fotokopisini çekiniz .....

ŞAKÜL GİBİ dergisine abone olmak istiyorum. Abone bedeline ait posta makbuzu veya fotokopisi eklidir. İlk çıkacak sayısından itibaren lütfen adresime postalayınız.

(DAKTİLO VEYA BÜYÜK HARFLE YAZINIZ)

Adım, Soyadım : ... ..

Adresim : ... ..

... ..

... ..

Telefon No. : ... .. Locam : ... ..